

Projekt

z dnia 18 września 2025 r.

Zatwierdzony przez

Bogdan Kukulski

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY SŁUPCA**

z dnia 2025 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153) w związku z art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2025 r. poz. 49) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025–2027, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Słupca.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

RADCA PRAWNY
Katarzyna Grabowska
Katarzyna Grabowska
PEKN 2909/11

Załącznik do uchwały nr
Rady Gminy Słupca
z dnia 2025 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2025-2027

SŁUPCA 2025r.

Spis treści

I	Wprowadzenie	Str.3
II	Podstawa prawna programu wspierania rodziny	Str.4
III	Diagnoza	Str.4
IV	Czas realizacji programu	Str.8
V	Odbiorcy programu	Str.8
VI	Cel główny i cele szczegółowe	Str.8
VII	Przewidywane efekty realizacji programu	Str.9
VIII	Realizator programu	Str.10
IX	Zadania w zakresie wspierania rodziny	Str.10
X	Źródła finansowania programu	Str.11
XI	Monitoring i ewaluacja	Str.11

I. WPROWADZENIE

Rodzina jest najmniejszą, a zarazem podstawową komórką społeczeństwa. To tutaj nabywa ono wiedzę o otaczającym je świecie, panujących między ludźmi stosunkach. Uczy się wyrażania swoich uczuć oraz wartościowania, co jest dobre, a co złe. Wychowują się w niej kolejne pokolenia, które w późniejszym okresie swojego życia kreują społeczeństwo. To rodzina kształtuje osobowość młodego pokolenia, postawę społeczną i wyznacza koleje jego losu. Pomyślny rozwój dziecka jest możliwy w prawidłowo funkcjonującej rodzinie. Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Choroba alkoholowa, przemoc domowa, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, to główne problemy dezorganizujące życie rodzin, którym często towarzyszy również problem ubóstwa, czy długotrwałego bezrobocia. Dlatego, jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań. Należy wówczas pracować z rodziną w jej najbliższym otoczeniu i w różnorodnych formach środowiskowych bez potrzeby odrywania dziecka od rodziny. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości. Chodzi tutaj o obustronny wysiłek zarówno członków rodziny jak i pracowników instytucji pomocowych. Organizowane wszechstronne formy wsparcia na rzecz rodziny problemowej należy docenić i ciągle udoskonalać. Zamiast zastępować i wyręczać rodzinę w wypełnianiu jej roli, należy ją przede wszystkim wspierać, wspomagać, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Wsparcie rodziny powinno być rozpoczęte jak najwcześniej i mieć charakter profilaktyczny. Praca z rodziną powinna być prowadzona przez odpowiednio przygotowaną kadrę, winna być kompleksowa i obiektywna. System wsparcia powinien obejmować zarówno rodziny biologiczne jak i zastępcze. Gdy zaistnieje konieczność umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, podstawowym celem pracy z rodziną biologiczną będzie jak najszybszy powrót dziecka do rodziny. Wszelkie działania wspierające w utrzymaniu pełnej rodziny są również ważne ze względów społecznych i ekonomicznych, konieczne z uwagi na obniżenie kosztów związanych z pobytem dziecka w rodzinie lub instytucjonalnej pieczy zastępczej. Pozostawienie rodzin dysfunkcyjnych bez fachowego wsparcia i różnorodnej pomocy specjalistycznej spowoduje wzrost zjawiska dalszej degradacji rodzin i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami, którymi najbardziej zagrożone będą dzieci. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowanie wartości i norm związanych z ich wychowaniem. Aby móc kompleksowo wspierać rodziny należało stworzyć 3-letni gminny program wspierania rodziny, którego realizacja należy do zadań własnych gminy.

Gminny Program Wspierania rodziny na lata 2025-2027 został opracowany w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wsparciu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Jest strategicznym

dokumentem Gminy Słupca mającym na celu zbudowanie spójnego systemu pomocy rodzinie wykorzystując zasoby gminy.

II. PODSTAWA PRAWNA

- ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011r. (tj. Dz. U. z 2025 r. poz. 49)
- ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 ze zm.)
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu domowej (tj. Dz. U. z 2024 r., poz. 1673),
- ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 ze zm.).
- ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z 29 lipca 2005r. (tj. Dz.U. z 2023 r. poz. 1939 ze zm.)
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (tj. Dz. U z 2024 r. poz. 1576 ze zm.)
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Słupcy na lata 2024-2028, uchwała Nr VI/33/24 Rady Gminy Słupca z dnia 24 sierpnia 2024 r.
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024-2025 uchwała NR LXXIX/477/203 Rady Gminy Słupca z dnia 28 grudnia 2023 r.

III. DIAGNOZA

1. Charakterystyka gminy

Charakterystyka przestrzenna i demograficzna

- Gmina Słupca jest drugą co do liczby ludności gminą wiejską w powiecie słupeckim, liczącą 9 896 mieszkańców (stan na 31.12.2024 r.).
- Powierzchnia gminy wynosi 144,81 km², co plasuje ją na czwartym miejscu w powiecie pod względem wielkości.
- Gęstość zaludnienia wynosi 68 osób/km², nieco poniżej średniej powiatowej, co wskazuje na rozproszony charakter osadniczy.
- Gmina obejmuje 30 sołectw, z największymi miejscowościami: Piotrowice, Cienin Kościelny, Młodojewo, Kotunia i Kąty.

Gospodarka i infrastruktura

- Gmina korzysta z bliskości miasta Słupca, autostrady, bocznic kolejowej oraz dużych ośrodków miejskich (Poznań, Konin).
- Dominującą rolę w gospodarce odgrywają małe i średnie przedsiębiorstwa, co świadczy o aktywności lokalnego sektora prywatnego.

Trendy demograficzne

- W latach 2015–2020 liczba urodzeń przewyższała liczbę zgonów (z wyjątkiem 2015 r.), co wskazywało na dodatni przyrost naturalny.
- W 2021 roku nastąpiła równowaga (100 urodzeń i 100 zgonów), a w 2022 roku odnotowano ujemny przyrost naturalny.
- W 2023 i 2024 roku sytuacja się poprawiła – w 2024 roku urodziło się 100 dzieci, a zmarło 92 osoby, co daje dodatni bilans demograficzny.
- Ponad 17% mieszkańców gminy to osoby w wieku poprodukcyjnym.

Gmina Słupca to zatem obszar o dużym potencjale rolniczym i korzystnym położeniu komunikacyjnym, który sprzyja rozwojowi lokalnej przedsiębiorczości. Mimo rozproszonego charakteru osadniczego, gmina wykazuje stabilność demograficzną i pozytywne trendy w zakresie przyrostu naturalnego.

Gminy Słupca ma dobrze rozbudowaną sieć placówek oświatowych, ponieważ na jej terenie funkcjonują 4 zespoły szkolno-przedszkolne, 4 szkoły podstawowe, w tym jedna niepubliczna z oddziałami integracyjnymi oraz 1 niepubliczne przedszkole z oddziałami integracyjnymi.

2. Diagnoza społeczna.

Diagnoza dotyczy funkcjonalności rodzin zamieszkujących w Gminie Słupca w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo – wychowawczych, została dokonana w oparciu o dane będące w posiadaniu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Słupcy.

Dla potrzeb Programu opracowano kartę diagnostyczną, w której zawarto informacje podane w tabeli Nr 1.

Tabela nr 1.

Wyszczególnienie	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	98	107	102
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych	153	121	88
Liczba rodzin korzystających z Funduszu Alimentacyjnego	35	35	34
Liczba dzieci korzystających z darmowych posiłków w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”	49	58	61

Odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej:

Rok 2022 - 1,33%

Rok 2023 - 1,51%

Rok 2024 - 1,50%

Przyczyny i nasilenie trudnych sytuacji życiowych rodzin (powody przyznania pomocy), pokazuje tabela nr 2.

Tabela nr 2.

Lp.	Powód trudnej sytuacji życiowej	2022		2023		2024	
		Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1	Ubóstwo	11	19	8	12	6	7
2	Sieroctwo	0	0	0	0	0	0
3	Bezdomność	2	2	3	3	3	8
4	Potrzeba ochrony macierzyństwa	8	42	9	47	12	62
5	w tym: wielodzietność	7	38	7	39	8	44
6	Bezrobocie	33	87	39	97	41	104
7	Niepełnosprawność	47	92	46	82	43	81
8	Długotrwała lub ciężka choroba	45	99	43	72	42	78
9	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	5	22	5	22	2	9
10	w tym: rodziny niepełne	0	0	1	3	0	0
11	Rodziny wielodzietne	3	16	3	15	1	5
12	Przemoc w rodzinie	3	13	3	13	3	13
13	Potrzeba ochrony handlu ludźmi	0	0	0	0	0	0
14	Alkoholizm	4	11	7	18	7	11

15	Narkomania	0	0	1	1	1	1
16	Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2	2	0	0	1	1
17	Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	0	0	0	0	0	0
18	Zdarzenie losowe	1	3	2	2	1	1
19	Sytuacja kryzysowa	1	2	2	4	2	4
20	Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	1	1	0	0	0	0

Rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych udzielane jest również wsparcia poprzez przydzielenie asystenta rodziny. Asystent rodziny to osoba, która pomaga rodzinom w trudnej sytuacji życiowej odzyskać stabilność, samodzielność i stworzyć bezpieczne środowisko dla dzieci. Jego działania są regulowane ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku. Asystent nie tylko wspiera, ale też motywuje rodzinę do działania. Pomaga w komunikacji między rodziną a instytucjami (np. sądem, szkołą, GOPS). Monitoruje sytuację rodziny i doradza w kwestiach wychowawczych, finansowych, emocjonalnych. Głównym celem pracy asystenta rodziny jest doprowadzenie do takiej poprawy sytuacji życiowej rodziny, aby mogła ona samodzielnie i odpowiedzialnie funkcjonować, zwłaszcza w zakresie opieki i wychowania dzieci. Asystent nie wyręcza rodziny, lecz towarzyszy jej w procesie zmiany, motywuje, wspiera i pomaga pokonywać bariery.

Tabela nr 3

Rodziny korzystające ze wsparcia asystenta rodziny					
2022		2023		2024	
Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci
12	24	12	21	15	32

Z analizy wynika, że ze wsparcia asystenta rodziny korzysta coraz więcej rodzin. Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15 rodzin. Zadaniem asystenta jest praca z rodziną w miejscu jej zamieszkania bądź w miejscu wskazanym przez rodzinę i ma na celu niedopuszczenie do takich zaniedbań, które prowadziłyby do odebrania dziecka.

Jedną z najtrudniejszych i najbardziej bolesnych sytuacji kryzysowych dotyczących rodziny jest przemoc domowa, która może dotknąć osoby niezależnie od wieku, płci, statusu społecznego czy wykształcenia. To zjawisko nie tylko narusza podstawowe prawa człowieka, ale też głęboko rani psychikę, poczucie bezpieczeństwa i godność osoby doświadczającej przemocy.

Poniżej dane dotyczące liczby założonych procedur Niebieskie Karty w latach 2022-2024

Tabela nr 4

Rok	2022	2023	2024
Liczba Niebieskich Kart	10	17	20

Zwiększona liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” to zjawisko, które może świadczyć zarówno o pogłębiającym się problemie przemocy domowej, jak i o rosnącej świadomości społecznej oraz skuteczności systemu reagowania. Wzrost liczby NK wskazuje na potrzebę rozwoju systemu wsparcia – więcej procedur to większe obciążenie dla zespołu interdyscyplinarnego, gminnego ośrodka pomocy społecznej i innych służb. ponadto podkreśla znaczenie profilaktyki – edukacja, wsparcie psychologiczne i działania prewencyjne są kluczowe, by przeciwdziałać przemocy zanim do niej dojdzie.

Podsumowując diagnozowanie zasobów pozwala na wskazanie form pomocy niezbędnych dla rodzin znajdujących się w sytuacji zagrożenia i kryzysu. Znajomość potencjału i dostępność usług daje możliwość formułowania celów i zadań, które będą stanowić spójny system działania na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

IV. CZAS REALIZACJI PROGRAMU

Gminny Program Wspierania Rodziny został opracowany na lata 2025-2027.

V. ODBIORCY PROGRAMU

Odbiorcami Programu są:

- 1) Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych,
- 2) Dzieci i młodzież, którym rodzina nie zapewnia należytej opieki,
- 3) Przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin.

VI. CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE

*** Cel główny programu:**

Zapewnienie kompleksowego wsparcia rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze na terenie Gminy Słupca, w celu ochrony dobra dziecka, zapobiegania jego

umieszczaniu poza rodziną biologiczną oraz wspierania jego rozwoju w bezpiecznym środowisku.

*** Cele szczegółowe:**

1. Wczesna identyfikacja rodzin wymagających wsparcia i objęcie ich pomocą.
2. Rozwój usług asystenta rodziny.
3. Zwiększenie dostępności działań profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.
4. Wzmocnienie współpracy między instytucjami lokalnymi.
5. Monitorowanie i ewaluacja działań wspierających rodzinę.

Kluczowe działania prorodzinne

1. Wsparcie psychologiczne i pedagogiczne

- Konsultacje z psychologiem, pedagogiem dostępnym w placówkach oświatowych.

2. Asystentura rodziny

- Przydzielenie asystenta rodziny, który wspiera w codziennym funkcjonowaniu.
- Pomoc w organizacji życia domowego, kontaktach z instytucjami, planowaniu budżetu.

3. Działania profilaktyczne

- Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Edukacja w zakresie uzależnień, zdrowia psychicznego, higieny cyfrowej realizowana przez Gminną Komisję ds. rozwiązywania problemów alkoholowych.

4. Wsparcie materialne i socjalne

- Pomoc finansowa i rzeczowa dla rodzin zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.
- Dofinansowanie wyjazdów dla dzieci z rodzin zagrożonych alkoholizmem.

5. Integracja społeczna

- Organizowanie wydarzeń lokalnych: pikniki rodzinne i festyny.

6. Współpraca międzyinstytucjonalna

- Koordynacja działań pomiędzy szkołami, GOPS, policją, sądem, poradnią psychologiczno-pedagogiczną.
- Zespół interdyscyplinarny monitorujący sytuację rodzin w kryzysie.

VII. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Realizacja programu przewiduje osiągnięcie następujących rezultatów:

1. **Zwiększenie dostępności wsparcia dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze**, poprzez realizację usług asystenckich oraz działań profilaktycznych.
2. **Zmniejszenie liczby dzieci kierowanych do pieczy zastępczej**, dzięki skutecznej pracy z rodziną biologiczną oraz wczesnej interwencji środowiskowej.

3. **Poprawa jakości funkcjonowania rodzin objętych wsparciem**, w tym stabilizacja sytuacji bytowej oraz wzmocnienie więzi rodzinnych.
4. **Zwiększenie efektywności współpracy międzyinstytucjonalnej**, obejmującej jednostki pomocy społecznej, placówki oświatowe, ochronę zdrowia oraz sądy.

VIII. REALIZATOR PROGRAMU:

Koordynatorem programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Słupcy w partnerstwie z:

- Placówkami oświatowymi z terenu Gminy Słupca,
- Urzędem Gminy w Słupcy
- Starostwem Powiatowym w Słupcy,
- Policją,
- Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym Gminy Słupca,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Słupcy
- Ośrodkiem Wsparcia dla Dzieci i Młodzieży z Interwencją Kryzysową w Łądku,
- Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Słupcy
- Placówkami Ochrony Zdrowia,
- Powiatowym Urzędem Pracy w Słupcy,
- Sądem rejonowym i Kuratorami Sądowymi,
- Kołami Gospodyń Wiejskich.

IX. ZADANIA W ZAKRESIE WSPIERANIA RODZINY:

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Planowany termin realizacji
1.	Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny, w razie konieczności zatrudnienie kolejnej osoby na stanowisko asystenta rodziny	GOPS	2025-2027
2.	Umożliwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego – psycholog, prawnik.	GOPS, PCPR , placówki oświatowe	2025-2027
3.	Finansowanie kosztów pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ponoszonych przez rodziny wspierające.	UG	2025-2027
4.	Współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej	UG	2025-2027
5.	Działania profilaktyczne	GKRPA, ZI	2025-2027
6.	Dofinansowanie wyjazdów dla dzieci zagrożonych alkoholizmem	GKRPA	2025-2027
7.	Organizowanie wydarzeń lokalnych	KGW	2025-2027
	Współpraca z lokalnymi szkołami i poradnią psychologiczno-pedagogiczną	GOPS	2025-2027
8.	Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawienia potrzeb związanych z realizacją zadań dla Rady Gminy	GOPS	2025-2027
9.	Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej	GOPS, Policja, Zespół Interdyscyplinarny	2027-2025

X. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU:

1. Środki własne Gminy Słupca
2. Dotacje z budżetu państwa,
3. Środki pozabudżetowe.

XI. MONITORING I EWALUACJA

Monitoring będzie prowadzony systematycznie przez cały okres realizacji programu. Jego celem jest bieżące śledzenie postępów w realizacji działań i zgodności z harmonogramem.

W ramach monitoringu będą zbierane dane dotyczące:

- stopnia realizacji działań merytorycznych,
- wykorzystania zasobów i budżetu,
- zgodności z harmonogramem.

Dane będą analizowane po zakończonym roku kalendarzowym a wyniki raportowane kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Ewaluacja będzie prowadzona w dwóch etapach: bieżącym (formującym) oraz końcowym (sumującym). Metodą ewaluacyjną będzie **analiza dokumentacji i sprawozdawczości**.

Wyniki ewaluacji posłużą do sformułowania rekomendacji do przyszłych działań.

Raport z ewaluacji i monitoringu programu będzie sporządzony przez GOPS w Słupcy w terminie do dnia 31 marca każdego roku. W przypadku modyfikacji Programu założenia metodologii ewaluacji i monitoringu będą odpowiednio dostosowywane.